

پن‌الملل ۷	سه‌شنبه / ۳۱ تیر ۱۴۰۴ / شمارهٔ ۲۰۰۵	
--------------------------	-------------------------------------	--------------------------

اخبار

مذاکرات ایران با تروئیکای اروپایی جمعه در استانبول برگزار می‌شود

خبرگزاری صدا و سیما به نقل از اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه اعلام کرد که ایران و سه کشور اروپایی (فرانسه، آلمان و انگلیس) روز جمعه سوم مرداد (۲۵ ژوئیه) در سطح معاونان وزرای امور خارجه در استانبول درباره موضوع هسته‌ای ایران گفت‌وگو خواهند کرد.

به گزارش ایسنا، خبرگزاری صدا و سیما به نقل از بقائی نوشت: این گفتگوها روز جمعه در سطح معاونان وزرای امور خارجه با حضور مجید تخت‌روانچی، معاون سیاسی وزیر خارجه و کاظم غریب‌آبادی، معاون وزیر خارجه در امور بین‌الملل در استانبول برگزار خواهد شد.

پیش از این خبرنگار المیادین در تهران گفته بود ایران در پاسخ به درخواست کشورهای اروپایی، با برگزاری دور جدید مذاکرات با نمایندگان تروئیکای اروپایی موافقت کرده است و اوایل هفته آینده این مذاکرات در سطح معاونان وزیر امور خارجه برگزار خواهد شد. خبرنگار المیادین اضافه کرد ایران در پاسخ به درخواست کشورهای اروپایی، با برگزاری دور جدید مذاکرات با نمایندگان تروئیکای اروپایی موافقت کرده است. خبرنگار المیادین تأکید کرد مذاکرات ایران و اروپا جدا از مذاکرات غیرمستقیم با واشنگتن برگزار خواهد شد.

واکنش شدید چین به تحریم‌های اتحادیه اروپا

سخنگوی وزارت بازرگانی چین ضمن اظهار ناراضایتی شدید، مخالفت قاطع پکن را با تصمیم اتحادیه اروپا درباره تحریم شرکت‌ها و نهادهای مالی چینی ابراز کرد. به گزارش مهر به نقل از بلومبرگ، سخنگوی وزارت بازرگانی چین در واکنش به تصمیم اتحادیه اروپا مبنی بر قرار دادن شرکت‌ها و نهادهای مالی پکن در هجدهمین بسته تحریمی علیه روسیه، تأکید کرد که چین این اقدام اتحادیه اروپا را بی‌پاسخ نخواهد گذاشت.

مقام بازرگانی چینی با اشاره به اینکه اتحادیه اروپا با اقدام یکجانبه گنجاندن شرکت‌های چینی در فهرست تحریم‌ها و اعمال جریمه علیه دو نهاد مالی پکن با اتهامات بی‌اساس، شکایات و اعتراضات متعدد چین را نادیده گرفته است. وی تأکید کرد که چین همواره با تحریم‌های یکجانبه‌ای که فاقد مبنای بین‌المللی و مجوز شورای امنیت سازمان ملل متحد هستند، مخالفت کرده است.

به گفته وی، اقدامات اتحادیه اروپا با اجماع حاصل‌شده بین رهبران چین و اتحادیه اروپا تناقض دارد و روابط اقتصادی و تجاری و همچنین همکاری مالی بین چین و بروکسل را به شدت تحت‌الشعاع قرار خواهد داد.

سخنگوی وزارت بازرگانی چین اضافه کرد: پکن از اتحادیه اروپا می‌خواهد تا رویه نادرست خود شامل گنجاندن شرکت‌ها و نهادهای مالی چین در فهرست تحریمی را بلافاصله متوقف کند. چین به منظور صیانت قاطع از حقوق مشروع و منافع شرکت‌ها و نهادهای مالی چینی، اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد کرد.

روزنامه ترکیه گزارش داد

هدف تل آویو از راه انداختن جنگ داخلی در سوریه

روزنامه «حریت» به نقشه رژیم صهیونیستی برای راه انداختن جنگ داخلی در سوریه اشاره کرد. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از روسیا الیوم، روزنامه حریت ترکیه گزارش داد که رژیم صهیونیستی به دنبال راه انداختن جنگ داخلی در سوریه است. این روزنامه در ادامه نوشت: اسرائیل تلاش دارد از طریق جنگ داخلی در سوریه، ترکیه را از منطقه بیرون کند.

پیشتر نیز احمد داوود اوغلو، رهبر حزب آینده و نخست وزیر اسبق ترکیه تأکید کرده بود که تقسیم سوریه به مناطق سنی، علوی، کُرد و دروزی، مهمترین هدف نتانیاهو در سوریه است و او از اهداف استعماری کلاسیک فرانسه، الگوبرداری کرده است. داوود اوغلو با ارائه پیشنهاد استراتژی هشت ماده‌ای برای آنکارا، خواستار آن شده که حاکمیت سوریه اولویت امنیتی ترکیه باشد.

«لاپید»:

حمله به دمشق نابه‌جا بود؛ باید از دست نتانیاهو خلاص شویم

رئیس جریان معارض در رژیم صهیونیستی از عملکرد کابینه نتانیاهو انتقاد کرد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از الجزیره، یائیر لاپید رئیس جریان معارض در رژیم صهیونیستی گفت: حمله اسرائیل به دمشق نا به جا بود. وی اضافه کرد: ما برای خلاص شدن از دست کابینه نتانیاهو باید انتخابات برگزار کنیم.

لاپید تصریح کرد: اسرائیل به هر کجا در منطقه که می‌خواهد حمله می‌کند بدون آنکه سیاست خاصی در پشت آن وجود داشته باشد.

وی پیشتر نیز گفته بود که امروزه کابینه نتانیاهو یک کابینه اقلیت غیرقانونی است که هیچ قدرتی ندارد.

مسیر ارتباط با ایران

پیچیده‌تر از گذشته شده

است. اگر چه تلاش‌هایی

برای احیای گفت‌وگو وجود

دارد، اما وابستگی اروپا

به سیاست‌های آمریکا

و اختلافات داخلی میان

کشورهای عضو نشان

می‌دهد که مسیر پیش رو

آسان نخواهد بود

اتحادملت-گروه‌بین‌الملل-عاطفه‌عبداللهی‌نژاد؛ در حالی که اروپا در تنگنای تصمیم‌گیری درباره پرونده هسته‌ای ایران گرفتار شده است، این پرسش مطرح می‌شود که آیا اتحادیه اروپا آخرین میخ را بر تابوت توافق هسته‌ای موسوم به برجام خواهد زد یا اینکه در تلاش احیای مذاکرات، فرصتی تازه ایجاد خواهد کرد؟

بحران غنی‌سازی هسته‌ای ایران همچنان موضوعی گره‌خورده در عرصه روابط بین‌الملل است. حملات آمریکا و اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای ایران نه تنها برنامه هسته‌ای این کشور را متوقف نکرده، بلکه به‌نظر می‌رسد انگیزه‌های تهران برای پیشبرد آن افزایش یافته باشد. اکنون، تنها راه جلوگیری از تشدید بحران، یافتن مسیری دیپلماتیک مبتکرانه است؛ راهی که بتواند از طریق همکاری‌های منطقه‌ای و نظارت‌بین‌المللی، تعادلی پایدار ایجاد کند.

تحولی جدید در مذاکرات اروپایی-ایرانی

در حالی که بحران هسته‌ای ایران به نقطه‌ای حساس رسیده، گزارش‌های تازه نشان از تلاش دوباره قدرت‌های اروپایی برای بازگشت به میز مذاکره دارد. بر اساس اخبار منتشرشده، گفت‌وگوهایی میان دیپلمات‌های آلمان، بریتانیا و فرانسه با نمایندگان ایران در یکی از شهرهای مهم اروپایی آغاز خواهد شد. این حرکت تازه درست پس از تماس عباس عراقچی با مسئولان اروپایی صورت گرفته؛ تماسی که بار دیگر بر آمادگی تهران برای دستیابی به توافق تأکید داشت.

اروپا؛ قدرتی تضعیف‌شده در بحران ایران

با وجود این تلاش‌ها، اروپا امروز دیگر قدرت سابق خود را در پرونده ایران ندارد. اقدامات اخیر اسرائیل و آمریکا علیه برنامه هسته‌ای ایران، اتحادیه اروپا را در وضعیت انفعالی قرار داده است. واکنش‌های ملایم مقامات اروپایی و حمایت ضمنی از حملات اسرائیل، تصویر یک اتحادیه بی‌قدرت را نمایان کرده است. حتی زمانی که اروپا در بحران‌های دیگری مثل حملات روسیه به زیرساخت‌های هسته‌ای اوکراین واکنش قاطعانه نشان داد، پاسخ آن به بحران ایران محتوایی متفاوت داشت؛ تضادی آشکار که ضعف سیاسی اروپا را نمایان‌تر کرد.

اتحادیه اروپا زمانی خود را پیشواز دیپلماسی ایران می‌دانست. مذاکرات سخت و طولانی که منجر به توافق تاریخی برجام شد، اتحادیه اروپا را به یک وزنه مهم در معادلات بین‌المللی تبدیل کرد. اما خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸، این نقش را به‌هفت تضعیف کرد و تحریم‌های ثانویه واشنگتن عملاً ارتباطات اقتصادی اروپا با ایران را قطع کرد.

روابط تهران و اتحادیه اروپا؛ مسیر سقوط تا شکاف عمیق

سه سال اخیر برای روابط میان ایران و اروپا دوره سختی بوده است. حمایت ایران از روسیه در جنگ اوکراین و همراهی صرف اروپا با سیاست‌های آمریکا در قبال ایران، شکافی عمیق

مکانیسم ماشه فعال شود یا مذاکرات جانی دوباره بگیرد

آیا اروپا به‌پایان برجام شلیک می‌کند؟

میان دو طرف ایجاد کرده است. همچنین موضع اتحادیه اروپا در حمایت از حملات اسرائیل به غزه پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ باعث افزایش بی‌اعتمادی در تهران شد. تمامی این موارد حالا فضا را برای هرگونه مذاکره سازنده میان ایران و اروپا دشوارتر کرده است.

اختلافات داخلی در اتحادیه؛ مانعی بزرگ

امروز اتحادیه اروپا نه تنها جایگاه سابق خود در دیپلماسی جهانی را از دست داده، بلکه دچار شکاف داخلی نیز شده است. اختلاف نظر میان کشورهای عضو اتحادیه بر سر نحوه مقابله با بحران‌های خاورمیانه، سیاست‌های کلی اروپا در این مناطق را دستخوش تزلزل کرده است. این واگرایی داخلی، توانایی این قاره در تنظیم یک رویکرد واحد نسبت به ایران را تقریباً غیرممکن ساخته است.

آینده مذاکرات

مسیر ارتباط با ایران پیچیده‌تر از گذشته شده است. اگرچه تلاش‌هایی برای احیای گفت‌وگو وجود دارد، اما وابستگی اروپا به سیاست‌های آمریکا و اختلافات داخلی میان کشورهای عضو نشان می‌دهد که مسیر پیش رو آسان نخواهد بود. احتیاط بیش‌ازحد اروپا و عدم توانایی تصمیم‌گیری مستقل ممکن است برجام را وارد مرحله‌ای بدون بازگشت کند؛ مرحله‌ای که نه تنها روابط میان تهران و اروپا را بیشتر دچار سردی کند بلکه بستری برای بحران‌های منطقه‌ای عمیق‌تر فراهم آورد.

اروپا و مکانیسم ماشه: رویکردی با چالش‌های پیچیده

در گزارش اخیر نیویورک‌تایمز، به فشارهای جدید اروپا بر تهران اشاره شده که اگر مذاکرات تازه با ایران راه به جایی نبرد، سه قدرت اروپایی—آلمان، فرانسه و بریتانیا—قصد فعال کردن مکانیسم ماشه را دارند. این اقدام می‌تواند تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران را دوباره بازگرداند. طبق این سازوکار، پس از پایان مهلت تعیین‌شده، پروسه‌ای سی‌روزه برای مذاکره آغاز می‌شود. اگر شورای امنیت سازمان ملل نتواند قطعنامه‌ای جدید برای ادامه تعلیق تحریم‌ها تصویب کند، تمامی تحریم‌های پیشین در قالب فصل هفتم منشور ملل متحد به طور خودکار بازگردانده خواهد شد. بر اساس تحلیل نیویورک‌تایمز، اروپا سعی دارد این روند را پیش از آغاز ریاست روسیه در شورای امنیت در ماه اکتبر تکمیل کند، زیرا این تغییر ریاست می‌تواند اختلالاتی جدی ایجاد کند. همچنین، برخی بندهای اصلی توافق هسته‌ای نیز در اواسط اکتبر به پایان رسیده و احتمال پیچیده‌تر شدن مساله وجود دارد. اگرچه هدف اروپا از بازگشت تحریم‌ها افزایش فشار بر تهران برای بازگشت به مذاکرات است، اما کارشناسان معتقدند اثرگذاری چنین تصمیماتی محدود خواهد بود.

تحریم‌های اروپا؛ فشار بدون نفوذ؟

در حالی که مکانیسم ماشه می‌تواند اثراتی

صالح استکھلم و متخصص حوزه منع اشاعه، در

تحلیل خود هشدار داده که حمله ۱۲ روزه اسرائیل به ایران نه‌تنها کمکی به کنترل گسترش تسلیحات هسته‌ای در منطقه نکرده، بلکه ضربه جدی به اعتبار و کارآمدی پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) وارد کرده است. او معتقد است این اقدام اصول و تعهدات بین‌المللی را به چالش کشیده، بنیان‌های رژیم عدم اشاعه در خاورمیانه را متزلزل کرده و آینده نظم جهانی در این حوزه را با شک و تردید مواجه ساخته است.

تصمیم ایران برای محدود کردن همکاری‌هایش با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بیش از هر چیز ناشی از بی‌اعتمادی فزاینده به نهادهای بین‌المللی و نگرانی از جانبداری این سازمان‌ها به نفع غرب و اسرائیل است. مقامات ایرانی معتقدند اطلاعات جمع‌آوری‌شده در جریان بازرسی‌های آژانس، نه تضمین‌کننده امنیت کشور بلکه زمینه‌ساز حملات احتمالی آینده به تأسیسات هسته‌ای هستند. از همین رو، شفافیت در تعامل با آژانس نه‌تنها بی‌فایده بلکه مغایر با منافع ملی قلمداد می‌شود.

برای ایران، این وضعیت پیام مشخصی دارد: بازدارندگی واقعی تنها با فاصله گرفتن از تعهدات بین‌المللی و احتمال خروج از NPT و حرکت به سمت ظرفیت تسلیحات هسته‌ای ممکن خواهد بود.

بن‌بست غنی‌سازی؛ چالش دائمی مذاکرات

موضوع غنی‌سازی اورانیوم همچنان مهم‌ترین چالش هرگونه مذاکره هسته‌ای با ایران باقی مانده است؛ مسئله‌ای که گذشته، حال و آینده توافقی‌های احتمالی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اصرار دونالد ترامپ بر ممنوعیت کامل فعالیت‌های غنی‌سازی در ایران و راهبرد فشار حداکثری برای وارد کردن تحریم‌ها به تسلیع، در عمل مذاکرات را متوقف کرده است. این رویکرد بارها از سوی مقامات ایرانی رد شده و به یک اصل غیرقابل مذاکره برای جمهوری اسلامی تبدیل شده است. تهران صریحاً اعلام کرده که برنامه غنی‌سازی خود را متوقف نخواهد کرد.

با وجود فضای پرتنش و فقدان چشم‌انداز روشن در مذاکرات، هنوز روزنه‌هایی برای حل بحران دیده می‌شود. تناقضات موجود در رویکرد کاخ سفید درباره سطح مجاز غنی‌سازی و بی‌میلی ترامپ به ورود به جنگی فرسایشی، برخی فرصت‌ها را برای توافقات احتمالی فراهم می‌کند. یکی از پیشنهادهای مطرح، تشکیل یک کنسرسیوم هسته‌ای منطقه‌ای شامل ایران و کشورهای حوزه خلیج فارس است. این طرح می‌تواند شفافیت چرخه غنی‌سازی را ارتقا دهد و به نقطه‌ای مشترک برای منافع امنیتی و سیاسی کشورهای منطقه تبدیل شود. اما اختلاف اصلی بر سر محل استقرار تأسیسات مشترک باقی مانده؛ ایران بر این موضوع تأکید دارد، در حالی که آمریکا خواستار توقف کامل فعالیت‌ها در مرزهای این کشور است.

اگر واشنگتن اعطاف بیشتری نشان دهد و غنی‌سازی محدود تحت نظارت بین‌المللی را در خاک ایران بپذیرد، می‌تواند هم هدف عدم اشاعه را محقق کند و هم دستاوردی دیپلماتیک برای آمریکا رقم بزند. چنین توافقی شاید بتواند از وقوع بحران جدید جلوگیری کرده و زمینه همکاری هسته‌ای منطقه‌ای را فراهم کند.

در سناریوی دیگر، کشورهای منطقه می‌توانند توافق جمعی درباره سقف غنی‌سازی اورانیوم و ذخایر مواد هسته‌ای ایجاد کنند، همراه با سازوکاری محلی برای نظارت مشابه مدل موفق (ABACC) بین برزیل و آرژانتین. این روش می‌تواند خلأ نظارتی ناشی از کاهش همکاری ایران با آژانس را جبران نماید و همچنین شفافیت برنامه‌های هسته‌ای دیگر کشورهای مانند عربستان سعودی که خود به دنبال دستیابی به توان غنی‌سازی است را تقویت کند.

ادامه سیاست فشار حداکثری و اتکا به قدرت نظامی، نه‌تنها چشم‌انداز حل بحران هسته‌ای را پیچیده‌تر خواهد کرد بلکه خطر وقوع یک جنگ گست

اقتصادی، به نگرانی‌ها درباره حفاظت از فناوری‌های حساس سلاح‌های آمریکایی و سیستم‌های هوش مصنوعی در برابر چین بی‌توجهی کرده باشد. وال‌استریت ژورنال همچنین گزارش داده که مقام‌های آمریکایی خواهان قطع دسترسی مستقیم شرکت G۴۲ به این تراشه‌ها هستند و وزارت بازرگانی آمریکا برنامه‌ای برای تأیید صادرات به این شرکت دولتی امراتی ندارد.

در نهایت، تصمیم نهایی درباره صادرات به عهده دونالد ترامپ خواهد بود. او همین هفته ممنوعیت فروش تراشه‌های H۲۰ انویدیا به چین را پس از دیدار با مدیرعامل این شرکت جنسن هوانگ لغو کرد؛ تصمیمی که باعث افزایش قیمت سهام انویدیا شد. امارات علاقه‌مند به خرید تراشه‌های پیشرفته‌تر H۱۰۰ انویدیا است که قیمت هر تراشه حدود ۲۵ هزار دلار تخمین زده می‌شود. فروش ۵۰۰ هزار عدد از این تراشه‌ها به امارات، سود هنگفتی برای انویدیا به همراه خواهد داشت و قدرت خرید بی‌رقیب کشورهای خلیج فارس را به رخ می‌کشد. این هفته، یوسف عتیقه، سفير امارات در آمریکا، و خالدون المبارک، مدیرعامل صندوق سرمایه‌گذاری دولتی ابوظبی (مبادله)، در کنفرانس انرژی و فناوری در پیتزبورگ با مقام‌های ارشد آمریکایی دیدار داشتند.

در حالی که تنش‌ها در منطقه خاورمیانه به سرعت در حال تشدید است، ایران با تصمیم‌های خود نشان می‌دهد که حاضر به عقب‌نشینی نیست. با وجود فشارهای بین‌المللی، تهران به وضوح اعلام کرده است که به دنبال دستیابی به توان هسته‌ای است. این رویکرد، اگرچه ریسک‌های امنیتی را افزایش می‌دهد، اما به نظر می‌رسد که برای ایران، راهی برای حفظ استقلال و امنیت خود در برابر فشارهای خارجی نیست.

در حالی که تنش‌ها در منطقه خاورمیانه به سرعت در حال تشدید است، ایران با تصمیم‌های خود نشان می‌دهد که حاضر به عقب‌نشینی نیست. با وجود فشارهای بین‌المللی، تهران به وضوح اعلام کرده است که به دنبال دستیابی به توان هسته‌ای است. این رویکرد، اگرچه ریسک‌های امنیتی را افزایش می‌دهد، اما به نظر می‌رسد که برای ایران، راهی برای حفظ استقلال و امنیت خود در برابر فشارهای خارجی نیست.